

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

ИСПИТИВАЊЕ ПОУЗДАНОСТИ СВЕДОКА.

(НАСТАВАК)

II.

Испитивање посматрачке подобности сведокове могло би се, без икаква одлагања, учинити одмах при самом саслушавању сведока или за време самога претреса пред судом, а да то ни у колико не крњи достојанство судске радње, нити да изгледа као каква комедија, нити су за то потребни какви нарочити инструменти. Судски претреси чине се обично у каквој великој дворници. Зар се не би могло препоручити, да какав архитекта, немар или сигуран судски чиновник тачно премери дужину, ширину и висину дворнице, па онда да се премери висина и ширина прозора, пећ, дужина и висина оптуженичке и поротничке клупе, димензије судског стола, шта више обим ногу његових? Преко самог стола нека се повуче једна црна пруга, на чијим крајевима нека су две попречне црне пруге. Све мере могле би се записати на листу хартије и тај лист хектографски умножити. Кад би по један такав лист стајао пред поротницима, судијама, државним тужиоцем и браниоцима, могли би се одговорити лица, који се хоће да проуче и испитају, одмах контролисати, а да не мора и присутна публика чути које су праве димензије. Ако се, дакле, знају те димензије, може се за врло кратко време и на самом том једном претресу учинити употреба од мера судскога локала. С помоћу тих мера, могао би се на врло разнолике начине учинити опит с појмовима сведоковим о простору, с подобношћу његовом да каже меру. Нека се упита да каже дужину зида, на коме су прозори (то је теже него казати колико је дугачак зид, на коме нема прозора). Ићи ће се од размера већих ка мањим, и може се, ако је за судску расправу нужно и ако што доприноси контролисању сведокова исказа, захтевати, да и на прузи, што је на судском столу, тачно каже колики су 10 сантиметара, 5 см., 1 см. С помоћу познатих димензија, које имају ноге стола судскога, може се контролисати дебелина предмета, коју сведок обележава речма: „као стубац дебео“, „широк као врљика“ и т. д. Мало је људи, који ће бити кадри да са свим тачну меру ствари погоде. И међу самим тако званим „стручњацима“, као што су грађевинари, зидари, дунђери, биће људи, који неће бити стални у одређивању мера погађањем. Остали свет правиће грдне погрешке, али ће се ипак по величини ових погрешака моћи проценити поузданост сведока, у колико се то тиче појмова о простору, подобности размеривања. Из тог размеривања видеће се да ли је сведок склон да прегони или да смањи, а у гдекојим случајима судије и поротници јаче ће веровати сведоку, кад виде како он доста поуздано казује мере.

Други опит био би с видом. Има пуно људи, који своје очи држе за са свим добре, а у истини они су кратковиди или су слабога вида, и, ако им станете говорити како они не виде добро, зачудићете их веома. Није ни мало тешко, да један судски служитељ, који би за то био нарочито поучен, изнесе пред сведока који се испитује таблице с писменима или каквим приказима, а у разним одстојањима и на различној светлости, па би се тиме сазнало да ли је сведок нормалнога вида, кратковид, даљновид, слабога вида ит. д. За те опите једва треба која минута времена, а њима бисмо често могли објаснити из исказа сведока противности, које нам се чине загонетне и неразрешљиве. Могли би се чинити и опити са слухом сведока. Као што већ поменусмо, мало је људи с добрим слухом. На подобност сведока да чује, изванредно великог утицаја има отупљеност чулног апарата, нечистоћа, нарочито нагомилавање ушне масти. Али најважнији опити, а који би се могли одмах учинити, у томе су, да се утврди, колико је сведок кадар да

може у исто време и да види и да чује. Колико ја знам, правницима и криминалистима мало је знано, да је у опште врло мало људи, који у исто време могу и видети и чути. Према малом броју тих људи стоји велика гомила индивидуа, које савршено нису кадре чути кад гледају, ни видети кад слушају. Између те две групе стоје индивидуе, чија је подобност да једновремено и виде и чују отупљена у хиљаде варијација. Ове индивидуе рђаво виде, кад у исто време и слушају, рђаво чују, кад у исто време и загледају што, и виде и чују рђаво, ако се од њих траже једновремена опажања обојих чула.

Узмимо да пред судским столом стоје два лица, која су били сведоци какве свађе, какве претње, каква боја. Стало је за тим, да се дозна, да ли је једно од завађених лица рекло неку реч. Нека је та реч каква тешка претња, каква увреда, какво изазивање, какво проказивање. Главно је, да је од превелике важности констатовати, да ли је та реч заиста изговорена. Једно лице, као сведок питано, са свом извесношћу тврди и закљиче се, да је та реч речена, друго лице, опет с највећом извесношћу, тврди, да ту реч није чуло. Ово друго лице још додаје: „Ја бих ту реч морао чути, јер сам стајао завађенима ближе од овог сведока! Па ипак ово друго лице у истини ништа није чуло. У ствари пак реч је речена, и не само речена, него је може бити њоме викнуто у највећем гневу.

Учинити опит пред судом с лицем да ли оно може једновремено и видети и чути, не би било тако тешко. Треба судски служитељ само да се лати каквог уређивања намештаја или ствари што су на судском столу и да се лицу у исто време прочитава што, па ће се у неколико утврдити, колико је исто лице подобно да у исто време и види и чује.

Посматрајте побожна лица о црквеној проповеди, о каквом интересном предавању, на концерту каквом. Људи, који напрегнуто слушају, обарају своје очи земљи или их управљају у једну тачку, шта више затварају очи, да не би подобност да чују ослабили гледањем у исто време. Исто то чине људи и кад им се чита каква важан документ, каква судска пресуда, какав уговор или ма који по садржини интересан документ. Људи тада или се упије у једну одређену тачку, или тако исто укочено гледају само у земљу, да би само чули тачно, и да им гледање не би сметало. Ловац, кад посматра животињу која му се приближава, стрелац који гађа не чује ништа, па ако би се и гласно говорило поред њега, јер му је сва снага духа прибрана око вида. Свако се може осем тога сам уверити, да је у истини тешко у исто време и видети и чути. Рад сам још да обратим пажњу нарочито на људе, који имају обичај ономе који говори у уста да гледају и за време слушања да уснама и лицем својим чине покрете које и он чини. Тих рефлексних појава има, по посматрању моме, више код жена него код људи. Лица, која при слушању показују те рефлексне појаве, скоро без изузетка рђави су слушачи. Прикупивши сву своју пажњу у лице и усне онога који говори, они чују нетачно, неправилно, лажно, шта више много што шта баш никако неће ни чути.

Најважнији моменат у исказима сведока јесте познање лица и ствари. Познавање лица још је од свега важније, јер ту од казивања сведока може непосредно да зависи живот или смрт једнога човека. А ако баш и није за то везана пресуда на смрт, биће може бити оптуженога част, живот, положај, будућност, сав опстанак, и то све може зависити од исказа једног јединог сведока. Нека се помисли само на то, шта значи за часног и од реда човека бити оптужен за какво неморално дело и знати да све зависи само од тога, шта ће две или три пола дорасле девојчице казати. У истини ништа теже од познања лица. Ко је био војник, зна, како му је било првих дана немогуће разликовати другове, с којима посла има. Један

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

изгледа као и други, баш ако и нису једнаке униформе. Униформа, а за тим вршњаштво, толико збуњују у спољној појава људи, да се поједина лица не могу разликовати; истом после више дана успева се и у том, и што се тиме искуси равно је ушечатку, који се има од дијапозитива, који би позади био само слабо осветљен. У том дијапозитиву, кад се прикаже лице човеково, црте му се не могу разликовати, истом кад се јаче и оштрије осветли, искачу карактерне црте лица и уђу у памет нашу. Мора се дакле, поставши војником, поново учити гледати, и треба дуго времена, док се до тога дође, да се може разликовати сваки поједини човек у чети, да се не промени с којим од људи из других чета или другог каквог одећења трупе. Исто ћемо искусити, ако ступимо у додир са људима других народности. Ко има прилике да буде, н. пр. поводом какве изложбе, у одношајима са Црнцима, који су сви из реда оскудно одевени, видеће како је тешко разликовати једну индивидуу од друге. Та тешкоћа није ни мало мања, ако су Црнци одевени и као Европљани, само ако су подједнако одевени. Исто ће искуство бити, ако се хоће да прави разлика између Хинеза, једнаких по статусу, и то као да не долази из једноликости карактеристичног хинеског одела, јер се слично дешава на Јапанцима, који тумарају код нас у оделу европском, и које нам је свакојако нешто теже разликовати услед тога, што су скоро сви ситнога лика. Моји јапански знанци више пута су ми се жалили, да су изложени свакојаким непријатностима што их размењују, а карактеристичан је случај из мога искуства овај: Један од мојих јапанских колега дође први пут у Берлин и ја му послужим као вођ. Јапанац, лекар, разгледаше један велики варошки институт, чији директор — господин, који је свакога дана имао посла са стотинама људи, те се мора веровати да је имао извесну подобност за разликовање физиономија и лица — том приликом поздравља га као старог знанца свога. Мој јапански пријатељ беше тиме врло изненађен и на учтив начин одбијаше то познанство, изјављујући да је сад први пут у Берлину. Али директор остајаше при свом, тврдећи као извесно, да је Јапанаца више пута видео у његову бироу, и требало је прилично времена, да би му се објаснило да је лако преварити се и размењивати Јапанаце због њиховог карактеристичног положаја очију, и да је ту тешко нама разликовати лица. После пола сата, директор овог института враћаше се поново на то, да је Јапанаца већ видео, ма да то беше са свим изван граница могућности.

Али да бисмо доказали тешкоћу познати лица, не треба нам шта више наводити Црнце, Хинезе, Јапанаце и војнике. Тешко је разликовати и лица у народној ношњи, била то мушка или женска лица, ономе, ко први пут види ту народну ношњу. Спољашност лица, ношња, заузеће толико орган нам вида, нашу моћ схватања, нашу снагу сматрања, да ћемо са свим забравити на то, да изближе загледамо у лице, статус, гестикалацију тога лица. И како нама иде с народном ношњом, тако је извесно и сељаку, кад види и зачуди се модно одевеној дами или по моди одевеном господину. Он тада мање пази на лице, статус, гестикалацију, него на ма какву спољашност, која му чудно пада у очи, те прикива његову пажњу, и махом неће бити кадар да у другој прилици позна исто лице.

Запитајмо једном себе саме шта је баш јасно а шта тавно у боји, какав је прави појам затворене и отворене боје. Ја држим да строго омеђене појмове о томе имају само кројачи, фабриканти чохе, трговци са чохом, дакле људи који се нарочито баве око чохе за одело, па онда може бити и живописци, који мотре какав утицај има боја костима. Посебице код мушког одела заступљене су скоро само тупе боје, неодређене ниансе боја. Шта је тавно, а шта јасно? Један држи, да је тавно мешавина од сивога и мрког, док други то крети јасним. Мало је људи у стању тачно да разликује, да ли је чоха или платно, које им се износи, сиво-плаво, мрко-зелено, црно-зелено и т. д. Зна се и то, да су људи подложни великим заблудама у односу на боје чоха, од којих су поједини делови одела. Кад је та чоха лепо осветљена сунцем, тавну чоху, ако има извештај спољни сјај, држимо да је јасне, отворене боје, а ако има тупу или грубу површину, држимо да је затворене, тавне боје. Противно ће бити, кад делове свога одела гледамо при слабој светлости, у сутон, на вештачком осветљењу у вече.

Да је тешко познати лица, зна сваки правник и криминалист. За то се и питају сведоци: „По чему познадoste ви

овог човека или жену?“ Одговори махом не задовољавају. Час је израз лица, час нешто од одела, час боја косе и очију, час особита капа то, по чему сведок бајаги опет познаје дотично лице. Врло су ретки случаји, да сведок ту у ствари истину говори, кад тврди, да по тим знацима познаје; он тиме обично вара себе сама и судију, пред којим чини свој исказ.

Ако игде, а оно код познавања треба препоручити да се учини опит с подобношћу сведока да виде, запазе и схвате, па било да су то сведоци који казују у корист или на штету оптуженога. То је опет сразмерно лако. У соби, коју замишљамо уређену за циљеве ових опита са сведоцима, и о којој ћу ниже говорити пространије, има одевених лутака у зглобовима, а у природној величини, које стоје, седе и, ако је у питању да се учини неко познање нарочите врсте, и леже или клече. Ове фигуре обрнуте су леђима сведоку, јер немају лица. Одевене су најразличније, од чести у бојама које падају у очи, од чести у бојама индиферентним. Исто тако од чести носе необично, а од чести обично покривену главу. Сведок се уводи у собу, обрати му се пажња на фигуре и остави се да их за који тренутак посматра. За тим се изводи из собе и пусти се да прича шта је видео. Покаже ли се да је за њ била сувише велика група фигура, уклониће се неколике, и радиће се по том само с три фигуре, које ће му се показати. Показаће му се три „чудно“ одевене фигуре, за тим три обично одевене, а трећи пут помешаће се чудно одевене са обично одевеним. Ту ће се већ показати, да ли је сведок кадар између више различно одевених лица једно нарочито да запази и да га пронађе. Од подобности, коју сведок ту покаже, мора се, према ономе како у животу бива, одбити бар 30 до 50 процената, јер у соби ових опита сведок посматра с прибраном пажњом фигуре које му се износе, док у самоме животу фигуре које гледа посматра с пола пажње или бар не с таким интересом, с каквим посматра фигуре у овој соби. Поновљеним изношењем једне фигуре сведоку, која би се показивала у разним положајима и с разним покривалом главе, испитало би се, да ли је сведок у опште кадар да види и запази. Тим опитом неће се потпуно измерити капацитет сведока, јер је тешко, шта више немогуће испитати колика је подобност сећања и какво је сведоково памћење фигура или лица после извесног периода времена. Сведок, који позна неког оптуженога, чини то познање обично тек по протеклу неког времена од првог сусретања са њим, а подобност опомињања и сећања, по којој може опет некога познати, са свим је различна у разних људи. Али ипак ови опити увек би дали закључке врло важне по сигурност или несигурност сведокова исказа. Овим опитом већ би се знало да ли је сведок што тврдоглав, да ли је постојао у своме мњењу, у ономе што он мисли и налази, ако би се и варао, или је несигуран и колебаљив услед тога што би му се противречило или што би му се чинили приговори.

Одмах за тим сведок би се довео пред апарат окретног стереоскопа, тако звани апарат обртни, као што се револвер окреће, а који служи томе, да се пластички појављују пределне слике или портрети, који се утисну иза стакала. У тим апаратима има обично места за 6—8 слика. Осветљење је вештачко и може бити јаче и слабије, како се хоће. У овом апарату стоји шест бојадисаних слика, које приказују главе и попрсја људи или жена, и те слике на различној светлости и различном брзином прелазе испред очију сведоку, с којим се хоће опит да учини. Поновљеним опитом утврдиће се с доста сигурности: је ли сведок подобан да разликује физиономије, може ли да их запамти, може ли разне физиономије да дели једну од друге, колико му треба времена док му физиономија нека уђе у памет, да ли, посматрајући, види све лице, које му мимо очи пређе, или само боју косе, браде, очију, пази ли шта покрива главу, мотри ли да ли у опште има браде или нема, види ли добро при мањем осветљењу, да ли му се у сутон губи подобност разликовања физиономије? и т. д. Ради контроле, могао би се пред сведока изнети неки број разноврсних портрета глава (бар у половини природне величине) и дати му да их поново разгледа. Није немогуће исте ствари изнети му опет после један или више сати, и онда констатовати, да ли је кадар да са сигурношћу пронађе главе, које је запазио, или је у том подложен великим заблудама и онда заблудама које врсте.

Одмах признајем, да опит овај није ништа савршено, да не представља никакав идеал. Потпуно сам уверен, да се ту

даде још много дотеривати и поправљати, па, ако би се и то учинило, да опет не би довео до испрпног објашњења у питању о сведоковој подобности познавања, које би објашњење задовољавало са свим. Али би такав опит помогао у суђењу о сведоцима, дао би нам као резултат нешто, по чему бисмо могли бар одлучити који заслужује више вере од два сведока, чији су искази дијаметрално противни, или констатовати, да ли се може или не може веровати једном једином сведоку, од чијег казивања зависи живот или смрт оптуженога.

(Свршиће се).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

§ 4. Полицијске уредбе гласи:

„Општински суд, вршићи полицијску и судску месну власт, извиђа и изриче казне о свима истузима, изложеним у трећој части закона кривичног.“

Према овој законској одредби, дакле, општ. судови, сем суда општине града Београда, који је нарочитом законском одредбом изузет, — извиђају и суде и по приватним тужбама и по званичној својој дужности сва дела кривично иступне природе, која долазе у III част кривичног законика.

Да би одговорили своје задатку, циљу и позиву, ми ћемо у нашем листу у будуће поред образаца пресуда донетих у грађанским парницама, доносити и разна извиђања и пресуде по овим истушним делима.

Ово чинимо у тој намери, да општинске писаре упутимо на правилан рад, и да код општинске власти и у овоме правцу уведемо правилну и једнообразну радњу, што је неопходно потребно и без чега не може бити рада и законске правилности, а коју захтева не само потреба државна, но и оних, који са властима у опште имају посла.

Општинским писарима обраћамо пажњу, да рад наш у овоме правцу прате, од чега ће имати користи, а послужити тиме и својој општини у којој служе и грађанима, који од општинске власти траже своја права и заштиту.

I

О истузима због непослушности према полицијским наредбама
§. 327. крив. закона.

Рађено у суду општине ваљевске, 7. јануара 1897. године у Ваљеву.

Митар Пејић, оvd. трговац, наслагао је пред своју кућу на улици једну велику количину цигље и песка. Како је у овој улици велики саобраћај а он грађевину диже унутра у авлији, то сам га звао у општинску судницу да му саопштим, да овај материјал дигне са лица улице и у авлију унесе.

Позив је примио, као што се из овога приложеног рецепта види, да предстане суду још јуче у 9 часова пре подне, но он није се хтео одазвати.

Зато достављам ово суду са молбом да га за непослушност казни.

Т. Петровић, кмет.

На полеђини Бр. 50.

Позвати одмах оптуженог и узети га на одговор, према овоме реферату г. Петровића.

7. јануара 1897. год.

Ваљево.

Председ. суда

Н. Н.

Рађено у суду општине ваљевске, 8. јануара 1897. год.

Саслушање:

по кривници Митра Пејића, трговца оvd.

због недоласка на позив власти.

Митар Пејић, трг. оvd., коме је 42 године, упитан зашто није дошао општ. суду на позив кмета г. Петровића, који га је звао суду, он изјави:

Доиста сам позив примио, но на исти нисам могао доћи јер сам имао важан посао, који ми није дозволио да дођем.

Митар Пејић с. р.

Оверава

Деловођа Н. Н.

Кмет Н. Н.

Пресуда

Разлози:

Оптужени Пејић признаје да је позив примио, и да се на исти није одазвао, изговарајући се својим прешним приватним пословима. Ова одбрана не може се од стране суда узети у призрење, јер не садржи у себи оних разлога, које закон за оправдање тражи. Оваким поступком својим, Пејић је учинио кривицу, која се казни по § 327. тач. 1. крив. закона. Зато суд на основу тога законског прописа с погледом на § 15. и 16. полиц. уредбе и чл. 87. а закона о таксама

Пресуђује:

Да се оптужени Митар Пејић, за ово дело казни са пет дана затвора о своје трошку; да плати 2 динара у таксеним маркама таксе за ово дело иступне природе. Таксу прилепити и прописно је уништити.

Пресуда је одмах извршена, за до је извршити.

Саопштити ово оптуженом Митру.

(Нумера и датум)

(Потпис председ. и судије).

Саопштена ми је ова пресуда и молим суд да ми казну затвора замени новчаном казном.

(Датум)

Митар Пејић с. р.

Решено:

Са обзиром на ту околност, што је осуђени Митар до сада био доброг владања и понашања, и што му је ова погрешка прва, то суд општински одазивајући се његовој молби, с погледом на § 315. и 318. крив. закона

Решава:

Да му се казна затвора замени новчано и то рачунајући сваки дан затвора са по три динара. Према томе, има се од њега наплатити на име казне, *петнаест динара*.

Саопштити му и наплату одмах извршити, новац унети у општ. касу.

(Датум и потпис деловође)

Потписи кметова.

ПРАЗНОВЕРСТВО

3. Врачање и бацање карата.

(НАСТАВАК)

Једна од многих празноверица, које могу да криминалисту најде и одведу погрешним путем, јесте „откривање“ злочица празноверским средствима. Да ли је народно образовање коракнуло у напред или је заостало, то као да је са свим споредна ствар; у прорицање, бацање карата и сличне враџбине верује се свуда, у свима земљама и готово у свима сталелима. Ја сам имао прилике видети таквих случајева у врло високим круговима.

Сваки од нас добијао је у својој пракси пријава, у којима се с необјашњивом поузданошћу указује на понеку личност као учиниоца. Кад оштећеног узмемо на саслушање, поузданост се још више увећа, али стварни докази не могу да се изнесу. Иследник напоследку дође до уверења, да оштећени неке податке или неће или не може да покаже, али да ипак има извесних разлога, што означену особу за учиниоца сматра. На основу те сумње оштећенога води се сад истрага, врше саслушавања, па можда и хапшења, док се напоследку не увиди да је сумњичење неосновано. У већини таквих случајева сва је сумња падала на извесну личност с тога, што ју је нека стара врачара обележила као учиниоца.

Дешава се и обратно, да се личност, на коју се посумња, брани свом снагом као невина само за то, што она по речма какве бабе није учинилац.

Ја сам имао једном да водим истрагу по једној великој покрађи, које је жртва била једна млада, образована аристократиња. Беше јој покраден цео њен скупоцени накит.

Све околности говориле су против њеног младог слуге, кога пре кратког времена беше узела у службу; али грофица је тако енергично бранила његову невиност, да сам ја био дошао до уверења, да она с тим слугом стоји у блиским односима. Њен исказ учинио је толико, да је слуга дуже времена остао у слободи а ухапшен је тек онда, кад је већи део украдених ствари продао. Дама ми је тада признала, да јој је једна „чувена“ врачара бацала карте и казала јој да крадљивац није укућанин, но да је дошао с поља. На последку истрагом се

сазнало, да је та врачара била слугина тетка, и да је он својој госпођи препоручио ту Пигију.

Начин, како се ова врачања врше, доста је разнолик, ма да ствар има један исти исход. Личност, која врача, обично тражи неку ствар, коју је лопов без сумње додирнуо, н. пр. кесу, из које је новац извадио, орман, који је обио, а по невољи и кључаницу, коју је морао да додирне. Тај предмет тачно разгледа и са извесним тајанственим формалностима ставља разна питања, а за тим изрекне своје мишљење. Наравно да је ово опште: неки сусед, неки члан породице, неки укућанин, неки странац, неки тобожњи пријатељ. За тим се чине још неке опште напомене, па кад онај што је тражио савета, све то допуни још својим мислима, добије одређену представу о учиниоцу, довољно одређену, да залуди све власти, које се том стварју баве и да почини тушта и тма несрећа.

Други један начин врачања врши се с помоћу једног апарата, о коме др. Влислоуки вели („Von wandernden Zigeuner-volke“), да је он пређе био у употреби код ердељских скитачких Цигана. Тај апарат врло је раширен и развојено се употребљава. Та справа састоји се из једног малог ормана, који на једној страни има са свим малу рупу, док се међу тим с друге стране кроз другу рупицу пушта толико светлости, колико кад сопственик тог чудотворног орманчића налази за потребно. Преко пута од рупе, на коју се гледа, намештено је мало огледало, али је тако нагнуто у угао, да гледалац не може у њему видети своје око, већ да мора видети једну справу која је намештена на другој страни. Та справа састоји се из једног ваљка, једне лепезе или потискивача, на коме је намештено више слика, н. пр. млад човек, стар човек, стара жена, девојчица, а понегде и ђаво. Сад врачар позове лице, које од њега тражи савета, да кроз рупицу види особу, која га је покрала, и чим ово метне око на рупицу, он пусти у орман слабачку светлост, па онда с помоћу ваљка, лепезе, потискивача и т. д. истакне ону слику, која му се за дани случај чини најподеснија, (дакле н. пр. стару жену). Та слика падне косо на огледало а са овога у истом рефлексионом углу на рупицу, и гледалац је с највећим ужасом угледа. Наравно да је и слика сама по себи нејасна, осветљење је такође рђаво, напоследку не оставља се ни много времена, а доста мора допринети и гледаочева моћ уображења. И тако пред гледачевим очима створи се слика особе, на коју обманути иначе сумња, он изда за савет добру награду, а за тим иде право ка властима, које киши с чврстим уверењем, да је покрађу извршила личност, коју је он у орману видео. Наравно да не казује, како је то дознао, јер се гатар за то већ постарао претњама и заплашивањем.

Има још један апарат, који, колико ми је познато, употребљавају само Цигани и то врло често. То је један широк, танак дрвен обруч (као обод на сити), на коме је с једне стране разапета животињска кожа. Дрво тог обруча мора да је под извесним погодбама одсечено, кожа мора бити од какве животиње, која је у извесно време украдена.

На тој животињској кожи нацртано је више потеза обично 9 или 18, или 7, 14 до 21.

Кад се сад стави какво питање, Циганка баца на разапету животињску кожу толико татулиног семена колико има потеза на кожи, а за тим говорећи извесне речи удара чекињем или дрветом у дрвени оквир толико пута, колико зрна има на кожи. Услед тих удара кожа се таласа, те зрна врло живо скачу. Сама збирања за време ударања имају неког значаја, али меродаван је положај, који су зрна иза последњег удара заузела према потезима. По том збирању зрна око потеза одговара се на постављено питање. Тај добош употребљава се доста пута за љубавна питања, кад се н. пр. хоће да зна, да ли ће неко предузеће испасти за руком, али у главном он служи за проналазак лопова. У том погледу апарат ужива особит углед.

Пре извесног броја година пријави ми се за неколико дана огроман број покрађа. Већина тих покрађа била је извршена одавно и оне или не беху у своје време никако пријављене власти или ако је која била пријављена, није се могло никако одредити ко би могао бити учинилац.

Све те многобројне пријаве слагале су се у томе, што се учинилац означавао с пуном поузданошћу, али за то се нису могли навести никакви одређени или убедљиви разлози, за што

је баш овај или онај извршио ту и ту већ заборављену покрађу. Кад ми је једнога дана дошла једна стара селанка и пријавила ми знатну покрађу новаца, која је извршена пре тридесет година, означивши као учиниоца свог рођеног брата, с којим је догле врло лепо живела, који је био угледан, поштен човек, и у то време председник општински, мени се ствар учини сувише шарена, те старицу узмем на озбиљно саслушање и дознам, да је пре кратког времена у њиховој околини била нека „чувена“ Циганчура, која је својим чаробним добошем чуда правила и свет је јурио к њој као луд. Она је казала поменутој жени, да јој је новац украо неки блиски сродник, који заузима „висок положај.“ Пошто та жена није имала никаквог другог сродника на високом положају, то је морао страдати њен брат, сиромаш председник општински. Поведеном истрагом доказало се, да су се све тадашње пријаве покрађа осивале на Циганчурином чаробном добошу. Да пријаве нису биле тако учестане, што је већ падало у очи, ко зна колико би се несрећа створило и колико би излишног рада било.

Овоме чаробном добошу у неколико је слично у Немачкој наследно сито („Ersiehb“), то јест сито које се наслеђи. Оно се употребљава на разне начине за проналазак лопова. Један је начин што се у то сито баца боб, и то ако је могуће да је исти краден, и сваки пут кад се које зрно баци, спомене се које име. Ако боб искочи, онда је онај, чије је име споменуто, невин, а ако боб остане у сити, онда је лопов нађен. Други је начин што се наслеђено сито обеси на један угао наслеђеног стола, на једну наслеђену зделу (све наслеђено од оца и деде) па се онда изговарају поједина имена. Чим се сито покрене, зна се ко је лопов.

Али од највећег значаја у врачању је бацање карата, начин, да се сазна оно што је непознато. Ова врста врачања је најраширенија и датира се откад и карте.

У човечјој природи има нешто што човека гони да дигне вео и загледа се у будућност. Али има и лукавих и несавесних људи, који умеју да уходе прилике своје сабраће, да оно што чују доведу у везу с оним што психолошким путем назру, па онда све то за богату награду изнесу као пророштво. И тако је у сва времена било чувених врачара, које су бацале карте и погодиле многе ствари срца, разбуктеле по који рат, више дипломатских ствари покренуле и доста криминалиста за нос вукле.

Нас интересује само последње. Оштећени иде најпре ка врачари, а за тим к властима, ако ове нису дотле кривца пронашли. Он тврди као поуздано да је та и та личност учинилац и власт, која се да лако завести, полази лажним трагом а слази с правог.

Ако ме питате за савет, шта треба радити, па да се такве заблуде отклоне, ја бић вам препоручио просто правило, које је увек и у свако доба сваки правник и следник употребљавао: да се свагда и свом снагом тражи доказа за што се на дотично лице сумња. Чините ли то увек и без изузетка, свагда ћете у случајевима, као што су ови, што их напред поменусмо, увидети, да је основица тужиоцевог тврђења имагинарна, па ћете доста пута изнудити признање, да је тако казала нека бабетина, што баца карте.

Било би излишно, кад би овде износили теорију развића бацања карата, пошто је оно напредовало према времену и месту — свака врачара има свој особени начин бацања карата и тумачења њихних положаја — али пада у очи то, да се свуда и увек значење појединих карата подудара. Тако кад се за женску бацају карте, увек главну улогу игра дама-херц, а за мушке куб-херц. Пик-ас означава наду, а дама-каро лажну пријатељицу.

За наш циљ има мало карата од значаја. Они, који би се за значење појединих карата и вештину њихног бацања интересовали, нека узму и проуче књигу „Вештина бацања карата,“ која је пре кратког времена угледала света.

Да видите само колико се може следник помоћи кад му је ови вештина позната. Једном ми дође једна покрадена, врло образована женска. Кад сам јој ја на завршетку саслушања рекао, да је врло слаба нада, да ће се лопов пронаћи, она ми рече: „А ја сам дошла овамо с највећом надом!“ Тек то ме учини пажљивим, те јој рекох: Дакле седмица-херц је била озго? (Седмица-херц = добре новости, ако дође озго). Замуцкујући рече упитана: „А откуд ви то знате, да сам ја...? (Свршиће се).

СПИРИТИЗАМ

Године 1894, Улбрихта, жена једног обућара, основала је у самотном планинском селу Тиндорфу код Гросенхајна једну религиозну секту, која живљаше по начелима комунистичким. Ступајући у њу, чланови даваху заједници све своје имање, неки по 1000 марака, а неки по 10, 20 и 30 хиљада марака вредности.

Улбрихта је ову заједницу остварила и у дело привела тиме, што је изазивала духове и што је у стању тобожње бесвесности као „весник Исуса Христа“ изговарала неке изреке, на које се гледало као да долазе божанским надахнућем.

Али један члан стаде, најпосле, сумњати у божанско порекло ових изрека Улбрихтиних. Због тога иступи из заједнице. Али како му заједница врати само један део од онога што је био принео ступајући у њу, он још оптужи Улбрих, ту за превару, јер га је, вељаше он, лажним представљањем да су јој изреке надахнуте Богом и Исусом Христом, навела, да даде своје имање, а тиме га оштећила.

Код дрезданског суда вођена је истрага по делу ове преваре. Ту се имало, поред осталог, објаснити и то, како је Улбрихта дошла до тога да постане медијумом и да удешава појаву духова. Нађе се, да су је тој вештини научила два медија: нека удова Рајтер рођ. Бартеловска у Дрезди и сестра јој Валеска Тепфер у Берлину, чијим је спиритистичким седницама Улбрихта врло често присуствовала. Тепфер је имала светскога гласа као медијум који се тражи и коме се диве. Да би се могло како треба судити о Улбрихти, показа се нужним да се извиди, да ли је учитељка јој Тепфер, радећи као медијум, намерно и са знањем варала публику. Узеше као сведока на испит Тепфер, и она, положивши претходно као сведок заклетву, казиваше (1. фебруара 1887.) овако:

„Ја сам Валеска Хермина Тепфер, по рођењу Бертеловска, муж ми је трговац у Берлину, имам 42 године, вероисповеди евангелско-лутеранске, с Улбрихтом нисам ништа род. Биће двадесет година како радим као медијум. Занимање ми беше најпре писање психографом, доцније постадох и додирни медије. Биће седам година како предузимам и материјализације, т. ј. телесно јављање духова. То сам чинила у Берлину, па у Рајхенбранду, Лајпцигу и Бечу, као и два пут у Дрезди. У Бечу сам се продуцирала код барона Хелбана у присуству двојице ерцхерцога, три кнеза и још дворске господе.

За време материјализације стајала сам иза једне завесе. Стављана су питања, на која су имали да одговоре духови, изазвани мојим посредовањем. Место ових, ја сам одговарала на та питања; говорила сам тако тихо, да ми гласа нису могли познати. По неки пут упитају који дух одговара, а ја одговорим „Цвибо“, или „Ахило“, или „Жилбер“. У истини, дакле, ту није било никаквих духова.

Ни сама не умем да кажем чега ради сам играла ту комедију: никаква разлога за то нисам имала. Само сам мислила да не радим ништа рђаво, и веровала сам, да ће људи бити бољи, ако на тобожње речи, које им говорим, буду гледали као на изјаве и откриће духова.

Догодило се 20—30 пута, да се дух, сав у бело умотан, јави иза завесе. Но то беше увек обмана, превара, коју сам сама чинила. Испод своје горње хаљине, имадох, за ове случајеве, хаљину од газе справљену, а испод ове бело доње одело. Кад сам хтела да се јавим као дух, ја бих иза завесе смакла са себе своју горњу хаљину и сву бих главу умотала велом од беле газе. Чешће сам хаљину од газе натрљавала обичним сумпорним жижицама. Отуд по оделу она поља светле паре (фосфор).

На тај начин сам увек варала публику, па и професора Целнера два пут у Лајпцигу.

У Бечу сам била умотана читавом масом газе, привезане и добро пришетљане и горе и доле, али је остао један пресек, на који сам изашла.

Само ме једном ухватише. Беше у лето 1885. у Лајпцигу. Расекоше завесу, док бејаш као дух код публике, и ту иза завесе погледаше хаљину, коју сам са себе била смакла, а ни чега другог не беше. Осветлише собу и нађоше, да ја, умотана газом, приказујем духа. Од тада не излазим више као дух.

Са свим сам свесна била, кад сам духа играла; никад нисам била у каквом сомнабулном, несвесном стању, кад сам говорила као дух и кад сам хтела да ме као духа виде.

С Улбрихтом познала сам се 1881. код своје сестре Рајтер. Она је присуствовала двома седницама мојим, једној при кретању стола и једној са завесом; на овој јавила сам се као дух, умотана оделом и велом од газе.“

Најпосле, Улбрихта, признаде, да је само варала свет на седницама, које је држала ради појаве духова; да јој се дух никад није јављао, него да га је она само играла, као и да никад није била изван свести, кад је као „весник Исуса Христа“ говорила.

За тим ју је дрездански суд 1. јуна 1887 због преваре, узевши у обзир превелику штету нанесену имањима људи, осудио на две године заточења.

Но Тепфер још и даље, ма да је сама код дрезданског суда окарактерисала своју радњу медијума као просту лагарију, и даље је у Берлину радила као особито цењени медијум. 1892. год. ухватише је Браћа Кон у Берлину на делу преваре, те је 1893. осуђена. То јој огади даље борављење у Берлину, те се с децом исели у јужну Америку. Како ту скоро јавише новине, она је умрла 18. фебруара 1898., напрасно од капље, у Калифорнији.

Један спиритистички лист, уз тај глас смрти, посвећује Валесци Тепфер ове врсте: „У круговима строго стручним и сада се држи, да у оном процесу Браће Кона није доказана хотимична, права превара, и да је осуда Валеске Тепфер могла доћи само услед тога, што лекари, употребљени ту као вештаци, нису имали нужних знања о сомнабулним стањима, да би могли појмити шта су медијуми, нити су ма што знали о утицају психичких фактора при том. С правом се мисли, да је ону идеју, што је принудно утицала на јако сензитиван сомнабулни медијум, „варалица“ заиста могао решити на начин њима приказани, па да се медијум за то ипак не може учинити одговорним.“

* * *

Овака залуђивања људи и слична обмањивања узимају маха и у понеким нашим варошима, у Србији. Чак и нека врста „књижевности“ јавља се у том правцу. Треба само да подсетимо читаоце на којекакви „Гласове из Васељене“ и „Живот на другом свету“ некаквих „Кућетина“. Један гимназиски професор, познати наш конфузни „философ“, дрзнуо се ту скоро да у једним овдашњим новинама са свим отворено пореди Кућетину са — Спенсером! Све то даде нам повода, да овај случај суђења код дрезданског суда изнесемо пред читаоце овога листа, како би се оваке варалице и у нас хватале и предавале власти, које такође треба на ово да обрате највећу пажњу.

10. јануара 1899.

у Београду

М. П. Јовановић.

РАЗОРЕНА СРЕЂА

ПРИЧА

Радоја Домановића

У моме месту рођења живљаше неки Стеван Симић, човек веома честит и поштен, али сиромаш. Становаше баш преко пута наше куће. Стан му је био један мали дућанчић у коме је он радио свој обућарски занат. Нову обућу није правио, већ само вршио оправке. Звали су га крпом. У том је дућанчићу и радио и спавао и кувао јело и држао дрва. То му беше све и сва. Рођењем није из нашег места. Ту се од некуд доселио још кад му бејаше двадесет и неколико година. Мати ми причаше, да је био слуга у нашој кући, кад прво дође у ово место, али само за месец дана. Говорили су људи да је био на робији, те су га сви гледали са подозрењем, и плашили се. Моја мати је, тако она прича, рекла једном приликом оцу: — Што ће ти робијаш у кући?... Ја се бојим! —

Отац је такође почео сумњати и једног му дана рече, да тражи друго место.

Стеван је отишао некуд и тек после три-четири године врати се онет амо, где узме тај дућанчић и почне радити крпачки посао.

Ја сам често њему навраћао, кад би му однео обућу да крпи, и баш зато што ми мајка забрањиваше дуго остајање са њим, бејаше ми слађе него све, с њиме подуже остати и запиткивати га о разним стварима.

Ни с ким се тај човек готово није дружио. Радио је свој посао, а увек бејаше озбиљан и чудно замишљен.

Њад сам већ одрастао, њему бејаше преко педесет година. Лице му благо, поглед изразан, али се могло по свему применити, да је увек незадовољан својом судбином. Чим зора, а он је већ на погама. Изађе пред дућанић и нахрани свога петла, који му спаваше пред дућаном на једном сандуку, а кад је јака зима онда и њега уносаше у дућан. Чим петла нахрани, враћа се у дућан, седа за сточић и ради.

Ја сам почео њему навраћати. Ја бих седео, на једној старој, дрвеној клупици, а он за сточићем ради. Био сам с њиме необично љубазан, а њему је, како ми по свему изгледаше, то било мило. Ја сам започињао разговор о свему и готово сам говорио, а он би ме прекинувши рад с часа на час, само погледао, и одобрио оно што ја говорим, пљунуо за тим у длан, и удубио се даље у свој посао. Мало по мало, из дана у дан, он постајаше све отворенији према мени, и бејаше му врло пријатно кад му навратим у дућанић, јер чак ми је почео причати понешто из свога живота.

Ја га нисам никад хтео питати о прошлости и пореклу његову, јер се бојаш да ће га то увредити, а нарочито зато, што сам од свију слушао како је био на робији због некаквог убиства.

— Зар вас није стид, да навраћате мени у дућан? — Упита ме једном приликом и загледа ми се у очи.

— Зашто? — упитам и ја њега некако збуњено и не могући издржати његов поглед оборих очи.

— Мене овде сматрају за врло сумњива човека! — рече он, а глас му је некако чудно дрхтао и изражавао горчину према свету, и бол чисте невинне душе.

Ја заћутах. Ћуташе и он. Нисам смео погледати у њега, а он је мене гледао и очекивао одговор.

Дуго је трајала мртва тишина, коју он прекиде речма:

— Знате ли да сам ја служио у кући вашег оца?... Ти си онда био мали...

— Причали су ми...

— Знате ли што сам изашао из ваше куће?...

— Па, знам нешто!...

— Ваша се мати бојала робијаша!...

Ја се чисто стресох и обузе ме неко чудно, непријатно осећање...

— Па знате... жена је, а свет је говорио!... почех ја...

— Знам све и зато се ни с ким и не дружим. Тешко ми је, али морам тако. Ви сте први, који жели да се са мном боље упозна. Дружио сам се с многима, али код свију осећах хладноћу и неповерење, страх од мене и ја сам морао прекинути свако дружење с људма.

— Па је ли све то истина што се прича о вама? Ја у то не верујем, јер вас од детињства знам као честита и поштена човека!... рекох ја и погледам га крадом, презоко.

— Истина је и једно и друго!...

— Дакле ви сте... почех ја

— Јест, ја сам био на робији, убио сам, али никад не бејаш рђав и покварен човек.

Погледи нам се среташе. У његовим очима приметих како блистају сузе.

Ја сам ћутао, а он дубоко уздахну.

— Свему овоме никада се нисам надао, али судбина човека је чудна... рече он дубоко замишљен. Гледао је кроз прозор, и по изразу се његову видело, да је мислима далеко, далеко у прошлости својој, у родном крају своме.

Дуго смо тако ћутали, док Стева не прекиде ћутање и отпоче ми причати ово:

— Слушајте, испричаћу вам све. И ја сам некада учио школу. Свршио сам четири разреда гимназије, па ме отац извади из школе и доведе кући, да му помажем у трговини и пословима на имању. Отац ми бејаше врло богат, а живео је у селу... Када се ово, што ћу вам причати, догодило, мени бејаше двадесет и две године. Заручио сам се с једном девојком из истог села и исте те јесени отац је био решен, да ме ожени. Ја сам девојку волео и бејаш сав срећан при помисли, да ће већ кроз месец дана бити моја... Е, али место свега тога, место љубави и среће, ја сам морао отићи у казамат, живети између мемљивих зидова, а на ногама носити гвожђе. За један тренутак се могу покварити сви планови, разорити све наде

и срећа, и судбина немилосна баца човека тамо, где се нико никада не би надао...

Мој отац је био ожењен ћерком неког великог богаташа из нашега места, који не имађаше мушке деце. Отуд је богатство оца мога, које управо и унесрећи целу кућу. Како мати моја не имађаше рођене браће, то дакле она наследи имање свога оца, али браћа њена од стричева почну полагати право на то имање, као мушкарци. Подигну парницу у којој упропастише сву своју имаовину и суд их одбије. Остадоше дакле, по свршеној парници пука сиротиња, јер платише све трошкове око суђења, као и својим адвокатима. Од то доба су смртно мрзели оца мога, јер мишљаху, да је он и нико други узрок њиховој беди. Почели су овда онда претити и убиством, али се мој отац, куражан по природи својој, тога није плашио нити је то узимао као озбиљну ствар.

Тако, у половини августа месеца исте те године седео сам сам у својој соби, те писао нека писма разним трговцима, с којима је мој отац имао везе у својој трговини. Сестра и мати сеђаху у другој, старој кући и спремаху вечеру, а отац ми бејаше отишао у село, да погоди неке раднике. Напишем писма и станем уз прозор да их поново прочитам, јер се бејаше јако наоблачило, па ми за столом не бејаше довољно видно. Таман сам до половине прочитао, а оно стаде хучати врло јак ветар. Цело се небо још јаче натупшти, те већ поче промицати по нека крупна капаља. Отворим прозор и станем посматрати тај приказ природе. Небо мрачно и мрко, тако, да завлада свуда тама; муње параху небо, а громови су страховито рикали и помагали гласу силног ветра од кога планине јече. Погледам по дворишту, а све се живо, и кокош и ћурке и пси, све се склонило од зла времена. Дрвеће по дворишту повија ветар час на једну час на другу страну, а по неко се извали из корена или му се грана одломи.

(Свршише се).

БЕЛЕШКЕ

Податци о раду београдске полиције. Какав је напредак у раду београдске полиције за последње три године, видеће се из статистич. података, што ћемо их донети у једном од идућих бројева нашега листа. Из њих сада вадимо само ова два реда крајњих година, који показују остатак невршених предмета у 1895 и 1898. години.

	На ислеђењу			Извршења	
	злочин.	преступа	петуга	грађан.	кривич.
Остало не- свршено од: 1898 1895	51	297	245	942	389
	19	122	98	622	123

Цифре ове, дакле, показују: да је у београдској полицији енергично вршена служба; у толико више, што Београд из године у годину напредује у свему, па, разуме се, и у криминалитету и у извршењима по грађанским судовима.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Петар Чоловић — Јовановић, — Владимир Нинић, — Живојин Ђорђевић — „Геца“, — Радоје Речевић — „Првенко.“

Децембар месец прошле године изненадио је у велико и београдску полицију и београдске лопове. У току његовог трајања извршено је у Београду 9 опасних и пет простих крађа — више него за свих осталих 11 месеца. Број овај, ма колико да је велики, не узнемираваше толико престоничку полицију, колико немогућност да се ловови похватају, или, барем, да им се уђе у траг. Она, која се у току последње три године поносила тиме што јој ни једно важније казнимо дело није остало непронађено и то у најкраћем времену, осетила се одједном немоћном да поменути крађама на пут стане — да пронађе тако дрске крадљивце.

— Па да ли београдска полиција донеста беше немоћна да похвата лопове? Не!

Пре но што кажемо читаоцима, како је полиција похватала ове препредене лопове, изнећемо им преглед свију оних крађа, које су они извршили.

Тако су:

1. Ноћу, између 8. и 9. прошлог месеца обили шупу г. Владе Бошковића, адв. орд., и из исте покрали живину и рољан веш — у вредности 50 дин.;

2. Ноћу, између 11. и 12. прошлог месеца, разбили су врата на хлебарници Ђорђа Стевановића, орд., и из исте украли 15 динара у новцу и три никлена сата;

3. Ноћу, између 14. и 15. пр. мес., разбили су хлебарницу Стојана Младеновића, орд., и из исте украли један сребрн сат и један пар одела;

4. Ноћу, између 19. и 20. пр. мес., разбили су врата на дућану Ахмета Јамниновића, бозације орд., и из дућана украли и однели: два џепна сата, један од сребра а други од никла; у новцу 4 дин. и $\frac{1}{2}$ киле ђетеп алве, — све у вредности 60 динара;

5. Исте ноћи разбили су и дућан Јанаћка Дамњановића, бозације и из овога однели му око 400 дин. готовог новца. Од ове суме крадљивци су, ваљда у хитињу, изгубили у башти до самог дућана 72 динара, који је новац сутра дан по извршеној крађи наћен и предат сопственику.

6. Ноћу, између 23. и 24. пр. мес. разбили су врата на ашчници Нестора Доновића, орд. ашчије, у улици „Македонској“ и из собе, у којој је Нестор спавао, украли и однели: 150 динара у новцу и два челична сата са једним наконским ланцем.

7. Ноћу између 24. и 25. пр. мес. разбили су прозор на соби, која је до дућана Јосифа Манојловића, менаџера орд. и ушли у исту; по том провалили зид, који дели собу од дућана, ушли у дућан, разбили чекмеже и из њега украли 100 динара — колико је свега било.

8. Ноћу између 30. и 31. пр. месеца разбили су спољне капке на хлебарници Владимира Новаквића, хлебара орд., по том ушли у дућан, обили чекмеже и из истог украли: један сребрн сат и 1.65 дин. у новцу; и

9. Ноћу између 31. децембра пр. год. и 1. јануара тек. год. разбили су врата на хлебарници Јанаћка Јанковића, хлебара орд., и из исте украли: један сребрн сат и 4 дин. у новцу.

Крај месеца децембра био је крај прошлог године — крај толиким опасним крађама по Београду, по народу, крај и самим крадљивцима — крај једној дружини лоповској.

Оне ноћи, када је извршена крађа под бр. 8 ухваћен је на самоме делу један крадљивац, који, кад га приведоше кварту саваамалском, рече: да се зове Петар Јовановић и да је по занимању молер. То беше један младић од својих 19—20 година, по изгледу веома скроман и миран, до то доба непознат по-

лицији. Пошто своју кривицу потпуно признаваше и, барем привидно, кајаше се због исте, — то га не хтедохе спроводити у управу већ га за ту ноћ оставише у притвору симога кварта, у који се преко дана привремено затварају поједина лица.

Када га сутра дан хтедохе узети на испит, наћоше врата на апсани разбијена. Петра нигде не беше.

Бегство Петрово побудило је полицију да мало више мисли

о њему, да мало више разбере о његовој прошлости. То трагање о крађи, која је извршена прве ноћи по бегству Петровом, било је довољно, па да полиција посумња да је он умешан и у раније крађе, и да свим својим силама трага за њим.

Један поверљиви полицијски орган, трагајући за њим, наће га 3. тек. месеца у кафани код „Гушанца“, али му Петар, захваљујући својој великој дрскости и густој помрчини, као и близини „Калемегдана“, побегне. Три револверска куршума пробушили су тада његово одело, али њему нису ништа учинила.

Тог истог вечера, кварту саваамалском пошло је за руком, да ухвати Владимира Нинића, друга Петровог у свима лоповдунцима, а одмах сутра дан кривично одељење управе града Београда ухватило је: Живојина Ђорђевића, „Геџу“ и Радоја Речевића „Црвенка“ — који такође беху другови Петрови и

чланови лоповске дружине којој он беше шеф.

Брзом и вештом истрагом, коју је над њима лично повео писар ср. одељка г. Душан Ђ. Алимпић, сазнало се од њих, да је Петар оне ноћи, када је на њега пуцао, побегао у Младеновац.

То је, као што рекосмо, било 4 тек. мес., а истога дана, око 7 часова у вече, два поверљива органа ухватила су у Младеновцу Петра, и 5 тек месеца из јутра довели га у Управу гр. Београда. Лопов је ухваћен у једној кафани у Младеновцу, у тренутку, када

је читао најновији криминалан роман „Златан Метак.“ Није ни покушавао да се отме, нити пак да бежи, јер је знао врло добро, да га овога пута куршуми не би поштедели, већ и е тога, што један од њих двојице беше једном пуцао на њега.

И Петар, као и његови другови: Нинић, — „Геџа“ и „Црвенка“, налазе се сада у затвору Управе града Београда и очекују праведну награду за своје кривице.

Петар је родом из Ариља, сада има 19 год., средњег је стага, смећ је; добро је развијен.

Владимир Нинић родом је из Шапца, има 24 год. сада је војник сталног кадра; до сада је три пута судом осуђиван због крађа.

Живојин Ђорђевић — „Геџа“, познати лопов и коцкар, родом је из села Јаребица, округа подринског, има 24 год.,

Петар

Живојин

Владимир

Радоје

средњег је стаса, добро је развијен, привидно се занима продавањем кифли и земичака; небројено је пута иступно кажњаван због крађа.

Радоје Речевић — „Првенко“ родом је из Краљева, има 20 год., повисоког је раста, плав је, добро развијен, по занимању је пекар. И он је више пута иступно кажњаван.

Код похватаних крадљиваца махом су нађене све покрадене ствари, а сем њих још и једне златне минђуше, два златна прстена, једна златна бурма и једна златна игла за машну. Све ове ствари налазе се код кварта савамалског, који води истрагу по њиховој кривци.

ПОТЕРА.

Светислав А. Ракић, бив. бакалин у Параћину, ноћу између 20—21 пр. мес. отворио је удешеним кључем дућан Михаила Јоцића, трг. из Параћина и из истог украо 16 пари разног сукненог одела, па побегао у Крушевац и тамо продао покрађу. Он има 25 год., средњег је раста, добро је развијен, браду брије, у опште је смеђ, у оделу је цивилном. Начелник среза параћинског актом од 8. тек. мес. Бр. 24852 моли све полиц. власти да Светислава живо потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Он се може спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 838.

Лука Маричић, земљоделец из села Братјева, пресудом начелства окр. ужичког осуђен је на 20 дана затвора због кријумчарења. Не зна се, где се сада Лука налази, па за то начелство окр. ужичког актом својим Бр. 13970, моли све полициске власти, да га пронађу и њему спроведу. Он има 33 год. сувоњав је, има зелене очи, велики нос и мале бркове. У случају проналаска може се спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 287.

Карло Готфрид, бив. момак Ђуре Голбева, гимнастичара из Темишвара, који се сада находи у Крагујевцу, 9 тек. мес. разбио је кувер свога господара и из истог украо и однео: два „трико-а“, од којих је један свилен а један вунен, једну плаву душанку златом вежену, један свилен, бео појас са златним кићанкама и још неке ситније ствари. Карло, који је по извршеној крађи побегао, има 18 год., родом је из Аустро-Угарске, по народности је Немац, високог је стаса, сувоњав, примањаст; има повећи нос, дугуљасто лице и мале црне брчиће. Говори немачки и талијански; српски не зна. Наредује се тражење. Пронађеног треба стражарно спровести нач. окр. крагујевачког с позивом на Бр. 434, или Управи гр. Београда на Бр. 957.

Кнут — Ерик — Емил — Љунгштрем, књиговођа једног новчаног завода у Штоколму у Шведској, проневерио је 10.000 круна и утекао 5 овог месеца. Тамошња полиција, која нам је послала слику његову и молила да дамо потеру за овим Кнутом, — мисли, да је исти утекао преко Берлина у правцу на *Исток*.

Бегунцу је сада 28. година; средње је величине, витак, очију плавих, косе и обрва црних а брчића угаситих.

Пронађеног треба спровести Управи града Београда, с напоменом у коме је броју нашега листа изашла ова потера.

Онеме, који Кнута пронађе и властима прокаже, припаће извесна сума на име награде.

О пронађеноме треба известити и уредништво „Полицијског Гласника“, са назначењем на који је начин ухваћен и чија је заслуга за његов проналазак.

Илија и Крста браћа Ђорђевић и Тодор Декић, Цигани — скитачи, извршили су неколико опасних и простих крађа у срезу крагујевачком, па побегли. Илија је малог раста, дежмекаст је, има шпицасту браду; у оделу је сукненом; на глави има црну јагњећу шубару. Крста је раста високог, добро је развијен, има жуту браду и плаве бркове; у оделу је сукне-

ном. Тодор је средњег раста, има смеђу шиљасту браду и мале бркове; у оделу је од сукна; на глави има црну јагњећу шубару. Начелник среза крагујевачког актом од 13 тек. мес. Бр. 13352, моли све полициске власти да крадљивце живо потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Они се могу спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 958.

Т Р А Ж И С Е.

Петра Матића, б. магационера дувана тражи неготински првостепени суд актом Бр. 19121/98. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом суду, или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 57/99.

Николу Маринковића, пиварског раденика, родом из села Вакупа, тражи начелник среза алексиначког. Пронађеног треба упутити поменутом среском начелнику с позивом на Бр. 144, или Управи града Београда на Бр. 444.

Јулку, кћер Јована Митровића, тежака из Мановишта, среза црногорског, које је нестало октобра месеца пр. године тражи начелство окр. ужичког, актом Бр. 16723. Јулка има до 30 год., малог раста, пуних образа, у лицу је смеђа. Пронађену Јулку треба спровести помен. начелству, или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 967.

Ђиру Трајковића, месара, који је до скоро живео у Гроцкој, тражи начелник ср. грочанског актом Бр. 12. Пронађеног треба стражарно спровести помен. среском начелнику, или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 987.

У Х В А Ћ Е Н.

Михаило Петровић, месар, родом из Ковина, чију смо потерницу изнели у прошл. броју нашег листа, ухваћен је у Београду и већ предат аустро-угарским властима.

ЛИЧНИ ОДНОСИ ПОЛИЦ. ЧИНОВНИКА

Министар унутрашњих дела, г. **Јеврем Андоновић** вратио се 13. ов. м. из Ниша у Београд. Са г. министром, вратили су се и г.г. **Антоније Пантовић**, начелник министарства, **Живојин Протић** секретар министарства и **Андра Петровић**, члан Управе града Београда.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Због многог материјала у овом броју, рубрика под насловом „Разбојничка дружина“, отпочета у прошлом првом броју нашега листа, наставиће се у броју за овим.

Молимо поверенике, који још нису послали списак овогодишњих претплатника, да то учине што пре, јер ћемо кроз 10—14 дана штампати адресе.

Уредник нашега листа г. Наум Димитријевић, због болести у кући, не може примати посете о својој слави св. Атанасију 18. ов. м.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

П. „Полицајац“ са албумом криваца од 79 слика, и календаром за 1899 год. — готов је.

П. „Полицајац“ је заступљен још једном важном рубриком. У њему су изнети бројеви са серијама, свих сточних билета који су покрађени у разним општинама Краљевине Србије. Са тога „Полицајац“ је потребан не само органима власти који потврђују сточне објаве, но и свакоме марвеном трговцу који стоку купује. Он ће тада избећи да купи крадену стоку, која је често пута доводила људе на беду.

Цена је „Полицајцу“ само 1 дин. Ко за готов новац узме преко 25 примерака, рабат је 25%.

